Zaman

27 ARALIK 1989 ÇARŞAMBA

KEYFİYET

AHMET SELİM

Tuhaflık

Senelerce, ulema'nın ve İslâmcıların gerici olduğu, maddî ilimlere ve medeniyete karşı çıktığı söylendi durdu. Biraz araştırılınca öyle olmadığı anlaşıldı. Prof. **Niyazi Berkeş** ile, **"Yenilikler karşısında ulemanın olumsuz bir tutum içinde olduğu ileri sürülemez"** demek durumunda kaldı. (Teokrasi ve Lâiklik)

Şimdi **İslâmcıların "batıcı-pozivist** ve **rasyonalist"** olduğundan söz edildiğini görüyoruz. Batıcı-pozitivist-rasyonalist! **Abdullah Cevdet**'in seciyesini İslâmcılara mal etmekte insaf var mıdır?

Ifadeler aynen şöyle: **"İkinci Meşrutiyet sonrasındaki fikir akımlarının** (İslâmcılık, Batıcılık, Türkçülük), **her şeyden önce ÇIKIŞ NOKTALARI VE VARMAK İSTEDİKLERİ HEDEFLER hemen hemen AYNIDIR... Batılılaşmanın gerekli olduğu konusunda fikir ayrılığı yoktur. Sanıldığının aksine İslâmcılar da Batılılaşmaktan yanadır. Aralarındaki tartışma, ana konuda değil, teferruattadır. Ana konu Batılılaşma zaruretidir; teferrüat, dindir kültürdür insandır." "İslâmcılık, Batılılaşmanın İslâmî bir kimliğe büründürülmesidir. İslâmcılar modernisttir, pozitivisttir, rasyonalisttir. Bu bakış açısı devam etmektedir..."** (Nokta, sayı 52)

Bunları, **Nokta** Dergisi'ne beyanat veren bir **"İslâmcılık Düşüncesi Araştırıcısı"** söylüyor! Kendi eserine bakarak **"İslâmcılar"**dan kimleri kastettiğini çıkarabiliriz: "Şehbenderzâde Ahmet Hilmi, Şeyhülislâm **Musa Kazım, Said Halim Paşa, İskilipli Mehmed Âtıf,** Babanzâde **Ahmed Hilmi, Mehmed Âkif,** Elmalılı **Hamdi Yazır,** Şeyhülislâm **Mustafa Sabri, Ahmed Hamdi Akseki, Bediüzzaman Said Nursi...**

★

Bu yakıştırmalar öylesine yanlış ki, kendi içinde düzeltilmesi mümkün değil. O sözlerin sâhibi, "mefhumlar"ı bilmeden akışlarıyla uğraşmanın sıkıntısını çekiyor. Ne **medeniyeti** ne **kültürü,** ne **pozitivizmi,** ne **rasyonalizmi** ne **Batı**'yı, ne Doğu'yu biliyor. Bahsettiği İslâmcıların hepsi bu mefhumları kendisinden çok iyi bilirlerdi.

Ahmed Cevdet Paşa tâ 19. asrın ortasında kültür iktibasları için **"bir milleti imhâ hükmündendir"** demiştir. Dinlerler-dinlemezler, o'nun vazifesi söylemekti yazmaktı. Ve dahî en müessir şekilde söyleyip yazmıştır. Ulemâ'nın bando-mızıka reformculuğunda kurtuluş aradığını kim nereden çıkarıyor?

Pozitif ilimlere (maddî ilimlere) karşı çıkmamak ve onların lüzumuna kâni olmak, **pozitivizm** midir?! Aklın ehemmiyetini ve kıymetini savunmak **rasyonalizm** midir?! Makinesiyle fabrikasıyla topuyla-tüfeğiyle tekniğiyle tıbbıyla kimyasıyla sanayii ile bir **maddî eserler muhassalası** anlamında batı'nın **medeniyetini** (kültürünü değil) almayı istemek **batıcılık** mıdır?

Eskilerden **"çık akıl, bin kazığa!"** diye bir tâbir duyardım, böyle şaşılası durumlarda o'nu kullanmadan yapamıyorum!

★

Meşrutiyet'in pozivitivistleri; Auguste Comte, çudur, **Nietche**'cidir, **Buchner**'cidir, Haeckel'cidir, vs...

İnsan, niyetine uygun olan ifadeyi düşünerek bulmalı ve kelimeleri hassasiyetle seçmelidir. Batıcıların ve batıcılığın, İslâmcılar arasına tesir ulaştırdığı söylenebilir ve bu doğrudur. Ama tamamına bir sıfat olarak "batıcılık-pozitivistlik" İzâfe etmek, bambaşka birşeydir. **"İslâmcılık, batılılaşmanın İslâmî kılıfa sokulmuş şeklidir"** sözü ise vasfını söylemek istemediğim bir fecaat numûnesidir.

Tenkid'i öğrenemedik. Tenkid adına yaptığımız, işte budur. Sebeplerini bir başka yazıda tahlile çalışacağım.

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ